

In memoriam Réthy István

1931. december 25-én született Nagyváradon, ugyanitt keresztelték 1932. január 18-án, és itt volt elsőáldozó 1941. május 22-én. A bérálás szentségét Kőszegen vette fel.

Elemi iskola után középiskolai tanulmányait 1942-től Kőszegen, a Hunyadi Mátyás Honvéd Katonai Nevelőintézetben folytatta 1945-ig. Ekkor az intézetet Németországba telepítették. „1945 januárjában ott voltam a Németország felé induló vonatszerelvényen 94-ed magammal.” (Az idézetek egyik írásából valók.) Nyolc hónapig tartó, Bajorországban tett viszontagságos és kalandos út után, tapasztalatokkal felvértezve került vissza szüleihez Villachba, ahonnan 1946-ban visszatért Magyarországra, és Nagykovácsiban telepedtek le. „Visszafelé a magyar határt már a családdal léptük át 1946 tavaszán, nagy izgalmak, remények és némi félelmek közepette.”

A II. Rákóczi Ferenc gimnáziumban tanul tovább. Gimnazistaként sűrűn látogatja a jezsuiták lelkigyakorlatait a Zugligeti Manrézában. Valószínűleg itt érlelődött hivatása, innen vezethetett útja a Központi Papi Szemináriumba, ahol 1951-től szerzetesnövendékként teológiát tanult egy évig.

„Egy év múlva villámcsapásként ért a hír, hogy szerzetesi orientációm miatt tovább nem tanulhatok. Rájöttem, hogy itt most dolgozni kell, aztán majd csak „kitavaszodik” egyszer. Lassan jött.” Négy év kerülőút következik: kisállat csontváz-preparálás az ISZEI-ben (Iskolai Szemléltető Eszközök Intézete), 2 év munkaszolgálatos sorkatonaság és végül műszaki rajzolás az AGROTÉRBEN 1956-ig.

Ekkor dönt másodszor a papi hivatás mellett, és folytatja teológiai tanulmányait Szegeden. 1960. június 19-én pap-pá szentelte Dr. Hamvas Endre csanádi püspök, első szentmiséjét 1960. június 26-án mutatta be Nagykovácsiban. A szentmise ünnepi szónoka az akkor Máriaremetén élő Dr. Werner Alajos atya volt.

„1960-ban elértem a papszentelésig. Nagy öröm, remények, munkakedv, tenni akarás, aztán a realitás kemény talaján csiszolgattam, idomítottam gondolataimat.”

Káplán Kondoroson (1 év), Debrecenben (1 év), Gyulán (2 év), Szarvason (3 év) és Békéscsabán (4 év). Ismét Debrecenben káplán 1971–1982 között, ugyanakkor hittanár a Svetits Katolikus Gimnáziumban 1972-től 1980-ig.

Plébános Gyomaendrődön (7 év), Békéscsabán (1 év), Gyulán 1990–94 között. Itt kezdeményezője, motorja és lelke a Karácsonyi János Római Katolikus Gimnázium és Általános Iskola alapításának, megindításának. 1994-től 2005-ig plébános Szarvason, ahol az Evangélikus Általános Iskola és Óvoda alapítását és működését segíti.

A 2005–2006-os tanévben a Szegedi Papnevelő Intézet rektora.

Egyéb megbízatásai: Békéscsabán az Egyházmegyei Hitoktatóképző levelező tagozatának 1994–2005 között tanára, 2001-től igazgatója. Püspöki Bíróságon bíró: 1999–2009.

(Címei: 1980– püspöki tanácsos, 1986– c. tordai apát, 1995– a Vitézi Rend tagja – Édesapja után).

Végül Algyőn plébános. 2009 januárjában a már több éve tartó betegsége nagyon súlyossá válik, kórházi kezelésre szorul, plébánosi teendőit nem tudja már ellátni. 2009. március 1.-től nyugdíjba kényszerül. Átmeneti, szeretet-otthoni tartózkodás után Nagykovácsiba tér, mert három testvére közül kettő itt él. Szeretett volna segíteni a nagykovácsi plébánosnak, de ez egyre nagyobb erőfeszítésébe került. Megfordult a helyzet: betegségében, elesettségében Gábor atya segített neki, kimondhatatlanul sokat.

Nagykovácsi otthonából szólította magához az Úr 2010. április 13-án.

„Az Atya, a Fiu és a Szentlélek, a teljes Szentháromság nevében szeretnék hálát adni mindazon évekért, amelyeket az Egyház és Hazám szolgálatában tölthettem. ...” Szeretném, ha Nagykovácsiban temetnének el, közel a temetőkapunához.” (VÉGRENDELETÉBŐL)

Réthy Mária

Dr. Gábris József (1928 – 2010)

Türelemmel viselt, hosszas betegség után elhunyt dr. Gábris József, a Vajda Péter Gimnázium egykori igazgatója. Bizonyára kevesen emlékeznek rá, pedig 11 éven át élt Szarvason. Később is vissza-visszajárt; volt kollégáinál, barátainál töltött családjával kellemes napokat a városban, amíg egészségi állapota megengedte. Életének szarvasi éveit megelőző és az azt követő szakasza

jobbára Esztergomhoz kötötte.

A szlovákiai Szőgyénben született, itt járt elemi iskolába. Esztergomban és Komáromban végezte a középiskoláit, 1954-ben szerzett ált. iskolai magyar szakos, 1959-ben történelem szakos középiskolai tanári diplomát. 1960-ban lett bölcsészdoktor.

1960–1969-ig a Vajda Péter Gimnázium, 1969–1971-ig a Középiskolai Kollégium igazgatója volt. Igazgatósága idején adták át a gimnázium Vajda Péter utcai új épületét; ekkor épült fel társadalmi összefogással a Körös-parti nyaraló, amely kulturált kikapcsolódási lehetőséget biztosított a tanárok és tanulók számára. Ekkor alakították ki az iskola fizikatanárai a gazdagon felszerelt fizikai előadót és szertárat, bővítették a gyakorlati foglalkozás tanműhelyeit egy varrodával. Az 5+1-es gyakorlati oktatás országos megszüntetése után az iskola – gazdagon felszerelt műhelyei révén – ún. statútumos iskola maradt, amelyben tovább folyt – bemutató jelleggel is – a gyakorlati oktatás.

Szarvasi éveiben vezetői munkája mellett berkapcsolódott a község társadalmi életébe. 1961–69-ig az általa újjászervezett Szarvasi Öregdiákok Baráti Körének elnöki tisztségét töltötte be.

Sajátos egyéniség volt. Munkás hétköznapijaiban szinte mosolytalan, keveset beszélő, tömören fogalmazó ember. Munkatársait elsősorban teljesítményük alapján értékelte, a hiányosságokra kendőzetlenül hívta fel a figyelmet. A település vezetőivel való kapcsolatát is ez jellemezte. E tulajdonságai megosztották a tantestületet: tevékenységét a nagy többség elismerte, stílusáért nem mindenki kedvelte. Ugyanakkor társaságban, baráti körben feloldódott; derűs vidám, társasági embernek bizonyult.

1969-ben munkáltatói döntéssel került a Kollégium élére, ahonnan 1971-ben iskoláinak (és első munkahelyének) színhelyére, Esztergomba távozott. Kapcsolata azonban nem szakadt meg a várossal. Örömmel fogadta, hogy számontartják (K1 kicsoda, Szarvas, 2010).

Esztergomban 1971–1992-ig a Tanítóképző Főiskolán dolgozott, főiskolai docens, 1981-től főiskolai tanár, 1985-ig főigazgató-helyettes. Oktatási területe: magyar nyelvtan, nyelvművelés és a legújabb kori magyar történelem volt. Hét önálló kötetet jelentetett meg Esztergom és Szőgyén helytörténete tárgyában (monográfiák, család-történetek), kisebb terjedelmű írásai napilapokban, folyóiratokban, a főiskola kiadványaiban, a szarvasi gimnázium évkönyveiben jelentek meg. Számos kitüntetéssel ismerték el munkáját.

Bücsúznak Tőle mindazok, akikkel együtt dolgozott, akik tisztelték és szerették, akik tanítványai, ismerősei voltak.

Kutas Ferenc